

FOLYÓIRAT ISMERTETÉSEK

Lebenden Sprachen

Az idegen nyelvek tudományos és gyakorlati alkalmazásának folyóirata a LANGENSCHIEDT kiadásában jelenik meg Nyugat-Berlinben. 1974-ben a 19. évfolyamnál tart. Kéthavi kiadvány, de időről-időre összevont - négyhavi - kettős számok is megjelennek. Egy-egy szám terjedelme általában 32 quart formátumu oldal. Az évi előfizetési díj külföldre 24,20 nyugat-német márka.

Bár nagy nevekből összetevődő szerkesztőbizottság van, a szerkesztés munkáját majdnem egyedül az idős Alexander LANE müncheni professzor végzi, aki egyben a nyugat-német Fordító- és Tolmácsszövetség tiszteletbeli elnöke is. A folyóirat egyébként az említett Szövetség szakfolyóirataként kerül kiadásra. A Szövetség hivatalos folyóirata a Mitteilungsblatt für Dolmetscher und Übersetzer, ebben a szövetkezeti élet hírei mellett főként a nyelvi közvetítői szakkörököt érintő gyakorlati tanulmányok /a honoráriumok vagy a társadalombiztosítás kérdése stb./ található.

A Lebende Sprachen elsősorban az alkalmazott nyelvészettel foglalkozik. A lap elején mintegy vezércikként, némely számban egy-egy általános érdeklődésre számot tartható tanulmány áll. Ezt követi egy angol és egy francia nyelvi állandó rovat. A beérkezett kéziratoktól függően spanyol, olasz - s nagy ritkán orosz /betűkészlet és szedő hiány!/- nyelvi rovat is gazdagítja az egyes számokat.

Ezekben a rovatokban új szavak és szómagyarázatok találhatók a tudományos, műszaki, jogi, gazdasági stb. szaknyelvekből merítve. Rövidebb cikkek kényes, vitás vagy új nyelvtani kérdéseket világítanak meg, nyelvhasználati problémákat tárgyalnak /tájnyelvi szempontból is/. Rendszeresen közölnek a legkülönbözőbb szakterületekről származó, témák szerint csoportosított szógyűjteményeket. Ezek kétnyelvűek, az értelmező nyelv rendszerint a német. Annak tehát, aki csak egyetlen idegen nyelvet ismer, a folyóirat aligha hajthat hasznot; ehhez legalább két idegen nyelv ismerete szükséges.

A nyelvi rovatokban időnként fontosabb kereskedelmi, pénzügyi stb. formanyomtatványok is megjelennek. Más alkalmakkor a szerzők ismertetik egy-egy ilyen jellegű formanyomtatvány leghelyesebb összeállításának a módját, illetve más nyelvekre való lefordításának a módját.

Ugyanezekben a rovatokban foglalkozik a szerkesztőség az egyre inkább elterjedő rövidítésekkel, megadva részint a leghasználatosabb, részint a legújabb /angol-amerikai, francia, spanyol, olasz/ rövidítések megnevezését.

Nagyon értékesek egyes szövegrészletek fordításainak magyarázott bemutatásai. A szerző közli az alapnyelvi szöveget, valamint an-

nak a saját maga vagy más által készített célnyelvi változatát. Ennek során megmagyarázza, hogy mi, mivel és miért áll egyenértékűségben, a választott megoldást mi indokolta.

A "több nyelvű szövegek" rovatban három- és négy nyelvű szöveg-szembeállítások találhatók, hasábos elrendezésben. Rendszerint állami-közi megállapodásokat, nemzetközi szerződéseket mutatnak be ilyen módon. Az egybevetést magának az olvasónak kell elvégeznie, de ebből sok értékes tapasztalatra tehet szert, sok egyenértékű kifejezést jegyzetelhet ki.

A "terminológiai szolgálat" rovatban az olvasók kérdéseket tehetnek föl. A szerkesztőség fölkeri az érintett nyelvet jól ismerő szakembereket a kérdések megválaszolására. A kérdés és a rá adott válasz a lapban együtt jelenik meg. Időnként a folyóirat szélesebb körű érdeklődésre számot tartható olvasóleveleket is leközi.

A könyvismertetések részletesek és alaposak, teljes bibliográfiai utalással. Az ismertetett új művek főbb témák szerint csoportosítva kerülnek bemutatásra.

Ritka rovat a fordításkritika, ellenben állandó az új szabványok, valamint az egy-, két- és több nyelvű általános, illetve szakosztályok bibliográfiai szempontból kifogástalan alapossággal földolgozott jegyzéke. Ezek a rovatok nemcsak a nyelvi közvetítők, hanem a könyvtárosok tájékozódását is megkönnyítik.

Egészében véve a Lebende Sprachen erősen gyakorlati jellegű, alkalmazott nyelvészeti folyóirat az idegen nyelvtudás ébren tartásához és fejlesztéséhez. Igazán hasznossá azonban csak akkor válhat, ha az olvasó - érdeklődési szempontjainak megfelelően - az adatokat /szavakat, egyenértékűségeket, folyóirat- és oldalszámokat stb./ rögtön kijegyzi, illetve földolgozza. Az utólagos visszakeresés, sajnos, nagyon nehézkes, mert a tartalomjegyzék igen szegényes. Ez ennek az egyébként kitűnő folyóiratnak talán az egyetlen, bár figyelmen kívül nem hagyható, hibája.

Tarnóczy Lóránt

∴

A tartalomjegyzékek jegyzéke

Ezzel a címmel jellemezhető legjobban az egyik újonnan az OMEDK állományába került folyóirat. Címe IREBI, Índices de revistas de bibliotecología /könyvtártudományi folyóiratok jegyzéke/. A folyóiratot Madridban közösen adja ki az Oficina de Educacion Iberoamericana /Latin-amerikai oktatási hivatal/, a Centro de Documentacion Bibliotecologica - Bahia Blanca /Argentina//Könyvtártudományi Dokumentációs Köz-